

СТАНОВИЩЕ

РД-08-838/02.09.2020

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, обявен от Институт за гората – БАН в ДВ бр. 51/05.06.2020 г.

Кандидат за участие в конкурса: доц. д-р **Маргарита Илиева Георгиева** от секция „Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна“ към Институт за гората - БАН.

Изготвил становището: чл.-кор. дн **Пламен Борисов Мирчев**, Институт за гората – БАН, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, определен за член на научното жури със заповед РД-15-285 от 10.08.2020 г. на Директора на Институт за гората – БАН.

1. Кратки биографични данни

Доц. Маргарита Георгиева е родена на 23.01.1974 г. във Велинград. Завършва Техникума по горско стопанство в същия град и през 1998 г. Лесотехническият университет – София като магистър инженер по горско стопанство. Същата година постъпва в Институт за гората – БАН на длъжността инженер по горско стопанство. След спечелен конкурс от 2006 г. е асистент и съответно главен асистент, а от 2015 г. до сега – доцент в същия институт. През 2009 г. защитава дисертация на тема: „Болести по дугласката (*Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco) и въздействието им върху интродуцирането на вида в България“ и придобива научната и образователна степен „доктор“. От 2017 г. заема отговорната административна длъжност „Научен секретар“ на Институт за гората – БАН. Декларирала е владенето на английски и френски език и базова компютърна компетентност. Член е на 8 български и международни научни организации.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН

В настоящия конкурс, кандидатката е представила всички необходими документи, упоменати в чл. 13 (4) в „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората при БАН“, приет на заседание на НС на Институт за гората – БАН на 11 юли 2011 г. (Протокол № 3), допълнен на 11

октомври 2011 г. (Протокол № 4), на 16 ноември 2017 г. (Протокол № 12), на 26 ноември 2018 г. (Протокол № 10) и на 31 юли 2020 г. (Протокол № 5).

Редовността на подадените документи е потвърдена от прегледа им и заключението на комисия, назначена от Директора на Институт за гората със заповед РД-15-282 от 04.08.2020 г.

Според същия Правилник, кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор“ общо по отделните показатели трябва да има минимум 650 точки. Доц. М. Георгиева надвишава това изискване 4,4 пъти с нейните 2836 т.

Кандидатката напълно покрива и надхвърля специфичните изисквания на Института за гората за заемане на академичната длъжност „професор“: научни трудове, публикувани в научни издания или научни сборници с редактор, непредставени при предходни хабилитирания, от които поне 10 бр. да са индивидуални или кандидатът да е водещ автор - доц. Георгиева е водещ автор в 20 публикации; от представените 71 публикации, 6 са под печат (с удостоверение), което е 8,5 % при изискване да не бъдат повече от 10 %; минимум 10 бр. цитирания в международни или чужди издания – представя се с 26 в списания с Impact Factor и реферирани списания; ръководство на поне 1 докторант – ръководи двама; ръководство на научни проекти - не по-малко от 2 бр. – ръководи 6 национални и международни проекта; участие в научни проекти - поне 5 бр. – участник е в 17 проекта.

Доц. М. Георгиева има и активи и покрива допълнителните изисквания, даващи ѝ предимство, определени в Правилника.

3. Общо описание на представените материали

Доц. М. Георгиева е представила списък със 120 заглавия на научни публикации, от които: 5 свързани с придобиване на научната и образователна степен „доктор“ и 44 за академичната длъжност „доцент“. В настоящия конкурс участва с: 43 научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестните бази данни с научна информация; 10 публикации в нереперирани списания с научно рецензиране; 12 доклада, публикувани в редактирани колективни томове; 1 студия в издание с научно рецензиране; 5 научно-популярни статии.

В качеството си на „доцент“ е участвала в 45 научни семинара и конференции; 13 пъти е била член на научни журита за придобиване на научни степени и присъждане на академични звания и в разширени научни звена; има 16 участия в съвети, комисии и редакционни колегии.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси

Изследователската дейност на доц. М. Георгиева е канализирана в 4 основни направления, тясно свързани и са подразделения на научната специалност „защита на горите...“: биоecологични особености и разпространение на патогени по горскодървесни видове; биоecологични особености на насекомни вредители; паразитоиди и ентомопатогени по насекомни вредители; мониторинг на здравословното състояние на горските екосистеми и урбанизирани територии.

По първото направление са съобщени 2 нови за микотата на България гъбни патогена; за първи път за страната - некротично заболяване, причинено от патогени от род *Botryosphaeria* върху три клона евроамерикански тополи; проучен е патогенът *Phaeocryptopus gaeumannii* и неговата вирулентност върху 55 произхода на дугласката от Северна Америка. Високо трябва да бъдат оценени изследванията и постигнатите резултати при гъбните патогени в боровите гори в България и комплексната оценка на състоянието на кестена в Беласица. Установени са нови находища на 3 патогена. С научна и научно-приложна стойност са резултатите от проучването на причинителя на некрози *Neonectria coccinea* по бука.

По второто направление: съобщен е нов инвазивен вид за фауната на България и Балканския полуостров. Широко обхватни са изследванията върху боровата процесия с биологичен материал от България, Босна и Херцеговина, Гърция и Франция. Получени са ценни данни за плодовитостта, преживяемостта, факторите на смъртност по време на ембрионалното развитие и въздействието на ниските температури при зимуването на гъсениците. Изяснени са зоните, темповете на експанзия и фенологичните форми на вида. Установени са биоecологични параметри при *Thaumetopoea solitaria* при 5 находища от Източни Родопи и при *T. pinivora* от биологичен материал от Калининградска област – Русия.

По третото направление са установени: две нови за науката гостоприемно-паразитоидни връзки; нов вид за фауната на Босна и Херцеговина; три вида първични паразитоиди по яйцата на *T. solitaria*; ценни са комплексните и сравнителни проучвания на паразитоидния комплекс по яйцата на боровата процесия с материали от България, Франция, Босна и Херцеговина и остров Тасос в Гърция; съобщени са три нови вида ентомопатогени по боровата процесия; установени са две нови за науката тритрофни асоциации; обемни и със съществени научни приноси са работите с интродуцираната гъба

Entomophaga maimaiga за регулиране числеността на гъботворката. Направен е икономически анализ на ползите за горското ни стопанство. Изследвани са специфичността и някои екологични параметри на ентомофагата – установени са три вида паразитоиди от сем. Tachinidae в места на епизоотии, както и нейната персистентност в съседни страни – Сърбия, Турция, Гърция, Северна Македония, Босна и Херцеговина, Унгария, Словакия, Румъния, Хърватия и Австрия; намерени са 46 паразитоида по 11 вида колеоптерни, лепидоптерни и хименоптерни гостоприемници.

С превес на научно-приложния характер са приносите в изследванията в четвъртото направление. С цел подпомагане при вземане на управленчески решения от властите, упълномощени да ръководят екологичния и горски сектор у нас, са многогодишните изследвания по Международната кооперативна програма за мониторинг на горските екосистеми (ICP „Forests“). С поглед в бъдещата практика за обследване на екосистемите е апробираният комбиниран подход за оценка на здравословното състояние на дървесната и храстова растителност чрез използване на дистанционни методи за наблюдение, заснемане с безпилотна летателна система.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата

Обективен и количествен показател за качеството на научната продукция на кандидатката е разпознаваемостта ѝ сред научната общност, израз на което са броят и видът на цитиранията. Ако се опрем на определения минимум, посочен в Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората при БАН, може убедено да се направи заключение, че доц. Георгиева се представя с качествена научна продукция. Общият брой на цитиранията е 141. Цитирания в реферирани и индексирани издания в световните бази данни са 90 бр., а такива в монографии или колективни томове с научно рецензиране – 14 бр., в нереперирани издания с научно рецензиране – 37 бр.

6. Участие в научни проекти

В своята трудова дейност, доц. Георгиева е ръководител на 1 международен и 5 национални научни проекта и участва в разработването на 7 международни и 10 национални. Всички тези проекти са на конкурсни начала и са възложени след представяне на доказателства за научния потенциал на изпълнителя. Международните теми се изпълняват съвместно с колеги от Норвегия, Гърция, Франция, Русия и Сърбия. Това са аргументите, които дават основание за добра оценка на кандидатката по този показател.

7. Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

Научен ръководител е на 2 докторанти (задочна и редовна форма на обучение) по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ към Институт за гората. Личните ми наблюдения върху техните изследвания са, че те са в напреднала фаза и се надявам на тяхната скорошна успешна защита.

Научен консултант е на 1 успешно защитил дипломант към Факултет по Горско стопанство, Лесотехнически университет.

8. Оценка на личния принос на кандидата

Оценката за личния принос на кандидатката мога да направя по формален признак - в колективните работи нейното участие е равностойно, доколкото няма приложен документ за друго разпределение - и като лично наблюдение при осъществяването на тези изследвания. В колективните разработки, доц. М. Георгиева винаги е имала своя ниша и е разработвала тази част, в която е специалист.

9. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки, бих си позволил да препоръчам на кандидатката концентрация и акцентуване на изследванията, свързани с начертаната от нея амбиция за разработване и защита на дисертация за получаване на научната степен „доктор на науките“.

10. Лични впечатления

С доц. М. Георгиева работим в една секция от нейното постъпване в Института за гората и съм свидетел на академично ѝ израстване. Високо ценя нейната работоспособност и коректност при извеждане на научните експерименти. Много успешно се вписва и сработва с колегите от чужбина при съвместните международни проекти. Позволявам си да оглася своето наблюдение, че е създадена за попрището на научен работник.

11. Заключение

Във връзка в посоченото по-горе, предлагам доц. д-р **Маргарита Илиева Георгиева** да бъде избрана за „професор“ по професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“

02. 09. 2020 г.

Член на НЖ

чл.-кор. Пл. Мирчев